

Bryssel den 8.9.2020
C(2020) 6226 final

Till riksdagens talman

Kommissionen vill tacka riksdagen för dess utlåtande om den europeiska gröna given (COM(2019) 640 final) och välkomnar riksdagens stöd för kommissionens tillvägagångssätt.

Den europeiska gröna given har högsta prioritet i ordförande Ursula von der Leyens politiska riktlinjer och har stor betydelse som färdplan och tillväxtstrategi för en blomstrande och sund framtid för alla i Europa, inklusive Sverige. Detta har blivit ännu mer uppenbart till följd av hur covid-19-krisen har påverkat vår hälsa och vårt ekonomiska välstånd.

Som kommissionen framhöll i meddelandet "EU vid ett vägskäl – bygga upp och bygga nytt för nästa generation"¹ kommer det att behövas enorma tillfälliga investeringar för att få bukt med covid-19-krisens konsekvenser för jobb, inkomster och företag. Kommissionen inser att de politiska val vi gör i dag kommer att forma framtiden för morgondagens generationer. Därför vill kommissionen inte investera i en föråldrad fossilbränslebaserad ekonomi. Vi vill bygga en grön, digital och resilient ekonomi för alla, anpassad till 2000-talet. Kommissionen vill göra detta genom att på kort sikt hjälpa till att reparera de skador som krisen vållat genom att redan nu investera långsiktigt i framtiden. Kommissionen har därför föreslagit att EU-budgetens hela potential ska tas till vara för att mobilisera investeringar och tidigarelägga ekonomiskt stöd under de första åren av återhämtningen.

Kommissionen har uppdaterat sitt arbetsprogram för 2020² för att ta hänsyn till krisen och har upprepat sin beslutsamhet att påskynda den gröna och den digitala omställningen. Detta kommer att säkerställa samstämmighet och enhetlighet i lagstiftningsförslagen, och kommissionen tänker basera dem på heltäckande konsekvensbedömningar som återspeglar den gröna given ambitionsnivå.

Kommissionen välkomnar riksdagens stöd för ansträngningarna att se till att Europeiska unionen spelar en global föregångsroll för att uppnå klimatneutralitet senast 2050. Den

¹ COM(2020) 456.

² COM(2020) 440.

4 mars 2020 antog kommissionen ett förslag till förordning om klimatlag³. Kommissionen ska enligt förslaget regelbundet bedöma de kollektiva framstegen mot klimatneutralitetsmålet för 2050 och se över hur unionens och medlemsstaternas åtgärder överensstämmer med detta mål. Kommissionen kommer att vidta nödvändiga åtgärder eller utfärda rekommendationer till medlemsstaterna om framstegen är otillräckliga eller om åtgärderna inte är förenliga med klimatneutralitetsmålet. Ett av skälen till att kommissionen lade fram det här förslaget var just att undvika att klimatåtgärder, en uppgift för flera generationer, åsidosätts på grund av mer akuta och omedelbara utmaningar.

I september 2020 tänker kommissionen lägga fram en klimatmålplan för 2030 för att höja EU:s mål för minskade växthusgasutsläpp 2030 till minst 50 % och eventuellt 55 % i förhållande till 1990. Kommissionen tänker ändra sitt förslag till klimatlag i enlighet med detta. Senast i juni 2021 tänker kommissionen se över och vid behov föreslå en översyn av alla relaterade politiska instrument. Om vi ska uppnå våra klimatambitioner krävs åtgärder på EU-nivå och en samordnad EU-politik, samtidigt som hänsyn tas till medlemsstaternas olika möjligheter att agera. EU:s inre marknad kommer att vara en stark drivkraft för kostnadseffektiv förändring och innovation.

Kommissionen noterar riksdagens betänkligheter när det gäller användningen av kvalificerad majoritet på området energibeskattnings. Kommissionen är medveten om att beskattning är ett känsligt område för medlemsstaterna. Det är därför den har inlett en debatt om behovet av att under vissa omständigheter övergå från enhällighet till kvalificerad majoritet på skatteområdet. I meddelandet från 2019 ”Mot ett mer effektivt och demokratiskt beslutsfattande inom EU:s skattepolitik”⁴ menade kommissionen att en övergång till omröstning med kvalificerad majoritet inte skulle påverka medlemsstaternas nuvarande befogenheter på skatteområdet, och leda till mer effektiva, relevanta och ambitiösa resultat för EU:s skattepolitik. För att uppnå den europeiska gröna given mål krävs en verkningsfull prissättning på koldioxidutsläpp och avskaffande av subventioner för fossila bränslen. Väl utformade skatter har direkt betydelse, och i detta sammanhang aviserade kommissionen en översyn av energiskattedirektivet. Kommissionen kommer snart att inleda ett offentligt samråd i frågan. Medlemsstaterna, inklusive de nationella parlamenten, kommer även fortsättningsvis att vara aktivt involverade i beslutsprocessen.

³ COM(2020) 80.

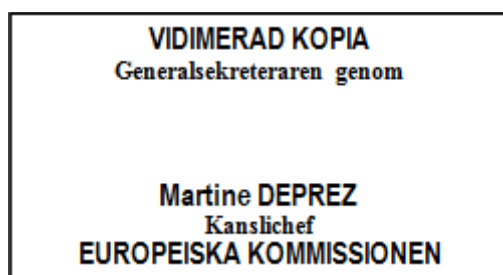
⁴ COM(2019) 8.

Kommissionen vill göra ytterligare förtydliganden i bilagan för att mer i detalj behandla riksdagens synpunkter. Kommissionen hoppas att med detta ha besvarat riksdagens frågor och ser fram emot att fortsätta den politiska dialogen i framtiden.

Med vänlig hälsning

Maroš Šefčovič
Vice ordförande

Frans Timmermans
Verkställande vice ordförande

Bilaga

Målen för hållbar utveckling och den europeiska planeringsterminen

Kommissionen är fast besluten att genomföra FN:s Agenda 2030 och målen för hållbar utveckling. Målen för hållbar utveckling är en integrerad del av vår agenda. Vi håller med om att den europeiska gröna given och genomförandet av Agenda 2030 bör vara nära kopplade till varandra. Kommissionen har lagt om inriktningen på den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken för att integrera målen för hållbar utveckling, och den årliga strategin för hållbar tillväxt 2020 återspeglar till fullo den europeiska gröna givens ambitioner.

EU:s klimatmål för 2030 och 2050

Med stark internationell diplomati och ett starkt internationellt ledarskap bör vi syfta till att höja klimatambitioner i länder utanför EU. Om skillnader i ambitionsnivå i världen kvarstår, samtidigt som EU ökar sina klimatambitioner, tänker kommissionen föreslå en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna i vissa sektorer för att minska risken för koldioxidläckage. Huvudmålet med koldioxidjusteringen vid gränserna är därför att bekämpa klimatförändringarna genom att undvika koldioxidläckage.

Kommissionen välkomnar stödet till en ny ambitiös EU-strategi för klimatanpassning, med beaktande av nationella särdrag. Planerna på en sådan strategi presenteras i den europeiska gröna given. Antagandet är nu planerat till första kvartalet 2021, i enlighet med kommissionens anpassade arbetsprogram för 2020. En särskild konsekvensbedömning ska behandla de lämpligaste åtgärder som kan vidtas på EU-nivå för att uppnå en klimatrezilient ekonomi och ett klimatrezilient samhälle.

Ren och trygg energiförsörjning till ett rimligt pris

Det har redan gjorts stora framsteg i omvandlingen av Europas elproduktion. Den globala utbyggnad av förnybar energi som EU har gått i täten för har lett till kraftiga kostnadsminskningar under de senaste tio åren, i synnerhet för solenergi och land- och havsbaserad vindkraft. Mer än hälften av Europas elförsörjning sker i dag utan utsläpp av växthusgaser. Övergången till ren energi leder till ett energisystem där den primära energiförsörjningen till stor del kommer från förnybara energikällor. År 2050 kommer mer än 80 % av elen att utvinnas från förnybara energikällor (som allt oftare är havsbaserade). Tillsammans med en andel kärnkraft på cirka 15 % kommer den att utgöra stommen i ett koldioxidfritt europeiskt energisystem.

Vätgas erbjuder också stor potential för ett koldioxidsnålt, framtidssäkrat energisystem. I den europeiska vätgasstrategi som nyligen lades fram ser man till hela värdekedjan för att göra det tydligt hur man kan öka investeringarna i efterfrågan och tillgång på förnybart väte, hur medlemsstaterna, regionerna och näringslivet kan mobiliseras, hur regelverket för infrastruktur och marknader kan förbättras, hur forskningsagendan kan

stärkas och hur EU ska positioneras internationellt. I strategin framhåller kommissionen hur viktigt det är med en helhetssyn, där t.ex. EU och medlemsländerna investerar i infrastruktur för att använda förnybar vätgas i hamnar och samtidigt investerar i olika sätt att använda denna nya energikälla för tunga transporter. I strategin för integrering av energisektorn aviseras åtgärder till förmån för ett verkligt integrerat energisystem, där värmepumpar, elfordon och datacentraler blir en integrerad del av energiförsörjningen för samhället i stort.

Industrin bör arbeta för att uppnå en ren och cirkulär ekonomi

EU har en stor industriell bas som vi måste bevara och stärka. Pandemin har visat att det finns flera områden där EU måste vara mer resilient för att kunna förhindra och stå emot framtida chocker. För att göra detta måste EU inrikta sig på att stärka sitt strategiska oberoende, sin ekonomiska säkerhet och sin potential att skapa arbetstillfällen samt uppmuntra det europeiska näringslivet att ta ledningen inom ett antal viktiga ekosystem, särskilt de med koppling till den gröna och den digitala omställningen. I EU:s industristrategi och handlingsplanen för den cirkulära ekonomin⁵, som antogs i början av mars i år, framhålls innovationens och teknikens centrala roll för att EU:s industri ska kunna fortsätta att leda den gröna och den digitala omställningen.

Dessa initiativ utgör en framåtblickande agenda för att uppnå ett renare och mer konkurrenskraftigt EU där materialanvändningen minskas, och material återanvänds innan det återvinns till nya material. Initiativet för hållbara produkter syftar till att ändra hur produkterna konstrueras och produceras. Det viktigaste instrumentet för att uppnå detta kommer att vara en utvidgning av ekodesigndirektivet till att omfatta så många produkter som möjligt, inte bara energirelaterade produkter. De europeiska standarderna ska syfta till att minska EU:s miljöavtryck, och digital teknik ska kunna användas fritt för att förbättra produkters energieffektivitet och energianvändning. Handlingsplanen för den cirkulära ekonomin är också inriktad på framtida åtgärder för att stärka konsumenternas ställning i den gröna omställningen, till exempel genom att göra det lättare att reparera produkter. Investeringar i en mer cirkulär ekonomi har potential att skapa minst 700 000 nya jobb till 2030 samt hjälpa EU att minska beroendet av externa leverantörer och öka resiliensen vid globala leveransproblem.

Kommissionen bekräftar att den, som en del av översynen av industriutsläppsdirektivet, kommer att bedöma i vilken utsträckning och på vilket sätt det direktivet kan bidra ytterligare till den cirkulära ekonomin, bland annat genom att främja användningen av säkrare kemikalier.

Bygga och renovera på ett energi- och resurseffektivt sätt

Renoveringsvågen är ett utmärkt exempel på hur investeringar i den europeiska gröna given kan förbättra våra medborgares välfärd. I den europeiska gröna given betonas behovet av att renovera byggnadsbeståndet i EU för att nå EU:s klimat- och energimål.

⁵ COM(2020) 98 och COM(2020) 102.

Renovering sänker energikostnaderna, förbättrar levnadsförhållandena och kan minska energifattigdomen. Det kan också bidra till ett uppsving i byggsektorn och är en möjlighet att stödja små och medelstora företag och lokala jobb. Även om den initiala investeringskostnaden kan vara en utmaning, kompenserar de årliga fördelarna med bättre isolerade byggnader kraftigt denna inledande investering. Sådana renoveringssatsningar bör fullt ut följa principerna för den cirkulära ekonomin. Det kommande renoveringsvägsinitiativet ska ta hänsyn till detta. För att ge incitament till spridning av koldioxidupptag och ökad cirkularitet i fråga om koldioxid tänker kommissionen dessutom undersöka utvecklingen av ett regelverk för certifiering av koldioxidupptag.

Snabbare omställning till hållbar och smart mobilitet

I meddelandet "EU vid ett vägskäl – bygga upp och bygga nytt för nästa generation" bekräftas den centrala roll som transporter har i vårt samhälle. För att skapa fler arbetstillfällen kommer det att finnas ett fokus på att påskynda produktion och användning av såväl hållbara fordon och fartyg som alternativa bränslen.

I kommissionens ändrade arbetsprogram bekräftas målet att anta strategin för hållbar och smart mobilitet under det fjärde kvartalet 2020. Samtidigt nämns i meddelandet om den gröna givna att transportsystemet och infrastrukturen i EU kommer att anpassas till nya hållbara mobilitetstjänster som kan minska trängsel och föroreningar, särskilt i tätorter. I meddelandet betonas också potentialen för automatiserad och uppkopplad multimodal mobilitet, tillsammans med smarta trafikledningsystem. Kommissionen kommer genom sina finansieringsinstrument, t.ex. Fonden för ett sammanlänkat Europa, att bidra till utvecklingen av sådana system och integrerade mobilitetstjänster. Kommissionen kommer också att undersöka möjligheterna med samarbetsbaserade affärsmodeller för att göra transporterna mer hållbara. Den kommer att dra slutsatser av den pågående utvärderingen av paketet för mobilitet i städer. Kommissionen kommer att arbeta för en förnyad agenda för hållbar mobilitet i städer, inklusive infrastruktur för cykel- och gångtrafik, där städerna och regionerna involveras.

Som tillkännagavs i den europeiska gröna givna kommer en betydande del av de 75 % av de inre godstransporter som i dag fraktas på väg att flyttas över till järnväg och inre vattenvägar. Detta förutsätter inte bara bättre multimodala förbindelser och bättre tillgång till data i logistikkedjan, utan också tillräcklig infrastrukturkapacitet på järnväg och förbättrad driftseffektivitet för järnvägstransportföretag. När det gäller passagerartransport behövs det initiativ för att förbättra järnvägsförbindelserna mellan städer och för att göra dessa förbindelser snabbare och enklare att boka. Kommissionen tänker därför senast 2021 föreslå en heltäckande handlingsplan för att nå dessa mål, vilket sammanfaller med det europeiska året för järnvägstransport.

Från jord till bord – ett rättvist, hälsosamt och miljövänligt livsmedelssystem

Jordbrukarna är de som garanterar vår livsmedelsförsörjning och värnar vår natur. För att uppnå en klimatneutral ekonomi i EU 2050 har jordbrukarna en avgörande roll. Förslaget om den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) har redan som mål att den

bidra avsevärt till EU:s mål när det gäller klimat, naturresurser, biologisk mångfald och djurens välbefinnande. Tillsammans med de europeiska jordbrukarna tänker kommissionen arbeta för att hantera omställningen till hållbarhet. Kommissionen tänker se till att de nationella strategiska jordbrukspolitiska planerna bedöms enligt stabila klimat- och miljökriterier. Planerna bör också hjälpa samhällena på landsbygden att utvecklas i riktning mot klimatneutralitet på ett socialt inkluderande och rättvist sätt. Det övergripande jordbrukspolitiska målet att främja kunskapsutbyte, innovation och digitalisering inom jordbruket och på landsbygden blir avgörande.

Kommissionen antog strategin *Från jord till bord* den 20 maj 2020⁶. I och med initiativet inleddes en bred diskussion med berörda parter i alla livsmedelskedjans delar och man banade väg för de åtgärder som krävs för att säkerställa livsmedelssystem som är klimatsmarta och som främjar biologisk mångfald, som ger sunda livsmedel och som samtidigt ger anständiga levnadsförhållanden för EU:s jordbrukare och fiskare. I det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som lades fram tillsammans med strategin *Från jord till bord* konstaterade kommissionens avdelningar att förslagen om den gemensamma jordbrukspolitiken är förenliga med den gröna given, förutsatt att de centrala bestämmelserna i förslagen behålls. Den konstaterade också att vissa förbättringar av den slutliga lagstiftningen om den gemensamma jordbrukspolitiken skulle täppa till de identifierade luckorna, särskilt de minsta öronmärkta utgifterna för miljösystem, ytterligare indikationer på jordbruksmetoder som kan stödjas genom miljösystem och integrering av relevanta delar av lagstiftningen om djurskydd och antimikrobiell resistens i den gemensamma jordbrukspolitiken. Kommissionen kommer att samarbeta med rådet och parlamentet för att se till att den reformerade gemensamma jordbrukspolitiken till fullo anpassas till målen för strategin *Från jord till bord* och till de relevanta målen i EU:s strategi för biologisk mångfald 2030.

Biologisk mångfald och skogsbruk

Att skydda och återställa den biologiska mångfalden och de naturliga ekosystemen är viktigt för att öka vår resiliens och förebygga utbrott och spridning av smittsamma sjukdomar. Detta ökar betydelsen av EU:s strategi för biologisk mångfald 2030⁷, som antogs den 20 maj 2020, och den kommande EU-skogsstrategin.

I EU:s strategi för biologisk mångfald föreslås ambitiösa EU-åtgärder och åtaganden för att stoppa förlusten av biologisk mångfald i Europa och i övriga världen. Målet är att EU ska satsa på att vända förlusten av biologisk mångfald, leda världen genom att föregå med gott exempel och konkreta åtgärder, och bidra till att nå en överenskommelse om och anta en transformativ global ram för perioden efter 2020 vid den femtonde partskonferensen för konventionen om biologisk mångfald. Strategin innehåller åtgärder för att Europas biologiska mångfald ska kunna börja återhämta sig före 2030, bland annat att omvandla minst 30 % av Europas land- och havsareal till effektivt förvaltade skyddade områden och se till att landskapselement som gynnar biologisk mångfald

⁶ COM(2020) 381.

⁷ COM(2020) 380.

återinförs på minst 10 % av jordbruksmarken. Det föreslås också att bindande mål införs för att återställa skadade ekosystem, förbättra hälsan hos skyddade livsmiljöer och arter i EU, förbättra det ekologiska jordbruket och andra jordbruksmetoder som främjar den biologiska mångfalden, återföra pollinatörer till jordbruksmark, minska föroreningarna, verka för gröna städer och förbättra de europeiska skogarnas hälsa.

Med utgångspunkt i strategin för biologisk mångfald 2030 tänker kommissionen utarbeta en ny EU-skogsstrategi för hela skogscykeln som ska främja de många tjänster som skogarna tillhandahåller. Målet är en kvalitativ och kvantitativ förbättring av EU:s skogsområden. EU:s nya skogsstrategi kommer att läggas fram som ett icke-bindande initiativ och planeras till det första kvartalet 2021.

Kommissionen är medveten om vilken potential en hållbar bioekonomi har för att skapa gröna jobb och grön tillväxt, även på landsbygden i EU, som ett exempel på nya värdekedjor på landsbygden vid sidan av ren energi och den cirkulära ekonomin, för att förbättra jordbruksföretagens lönsamhet samt för att stimulera innovation. Främjandet av en hållbar bioekonomi återspeglas i de särskilda målen för den framtida gemensamma jordbrukspolitiken. Biprodukter från livsmedelsindustrin och skogsbruket kan till exempel få ett nytt värde som insatsvaror för biobaserade industrier och bidra till att stödja både energiomställningen och näringsämnenas kretslopp i allmänhet. Horisont 2020 och de kommande programmen inom Horisont Europa stöder forskning och innovation för hållbara cirkulära bioekonomiska lösningar.

Handlingsplan för nollutsläpp

Mot bakgrund av den europeiska gröna given nollutsläppsmål för en giftfri miljö kommer kommissionen att senare under 2020 lägga fram en kemikaliestrategi för hållbar utveckling. Kemikaliestrategin kommer att bli en övergripande ram för åtgärder för att bättre skydda hälsa och miljö från farliga kemikalier och uppmuntra innovation för utveckling av säkra och hållbara alternativ. Den rådande Covid-19-krisen har visat hur viktigt det är att snabbt vidta åtgärder för att möjliggöra och stödja den socioekonomiska återhämtningen i den del av det europeiska näringslivet som producerar och använder kemikalier, och främja EU:s strategiska oberoende vad gäller kemikalier som är av avgörande betydelse för samhället och hälsan (t.ex. för tillverkning av läkemedel och desinfektionsmedel).

Sträva efter grön finansiering och investering och säkerställa en rättvis omställning

Enligt kommissionens förslag till EU:s nästa fleråriga budgetram ska 25 % av budgetramen gå till klimatåtgärder, vilket är en större andel av de offentliga utgifterna än någonsin tidigare. Detta föreslogs redan i maj 2018. Vid Europeiska rådets möte den 17–21 juli 2020 kom man överens om att 30 % av de totala utgifterna inom den fleråriga budgetramen för 2021–2027 och Next Generation EU ska gå till klimatrelaterade projekt. Särskilda mål för klimatutgifter har tagits med i den relevanta sektorslagstiftningen. EU-budgeten ska också locka privata finansörer med hjälp av garantier och bidra till att omställningen blir rättvis genom att via mekanismen för en

rättvis omställning främja offentliga investeringar i de regioner som påverkas mest av omställningen.

Europeiska investeringsbanken (EIB) spelar en nyckelroll när det gäller att finansiera omställningen till en koldioxidneutral, hållbar ekonomi. EIB använder sina egna resurser och EU:s budgetstöd inom olika program och instrument för att finansiera klimatåtgärder och miljöinvesteringar både inom och utanför EU. EIB:s roll i finansieringen av den hållbara omställningen kommer att bli större när EIB blir EU:s klimatbank.

Mobilisera forskning och främja innovation

Kommissionen instämmer i att forskning och innovation har stor betydelse för att nå den europeiska gröna givens mål. Kommissionen erinrar om att ett antal nyckelinstrument stöder innovation med anknytning till den gröna givnen på EU-nivå, särskilt Horisont Europa, innovationsfonden och InvestEU. Minst 35 % av Horisont Europas budget ska avsättas för klimatrelaterad verksamhet. Fyra av de fem uppdragen inom Horisont Europa är också inriktade på den gröna givnen, till exempel klimatneutrala och smarta städer och anpassning till klimatförändringar. Det planerade uppdraget på området för markvård och livsmedel är särskilt relevant för att stödja den gröna givens ambitioner på områdena klimat, biologisk mångfald, hållbara livsmedelssystem och nollutsläpp. Offentlig-privata partnerskap ska också verka i kritiska sektorer, bland annat fossilfritt stål, fossilfri vätgas, batterier, koldioxidneutral och cirkulär industri, bioekonomi och biobaserad industri, hav, den bebyggda miljön, återställande av ekosystem samt biologisk mångfald. Kommissionen understryker vikten av samarbete om forskning och innovation med och mellan medlemsstaterna och näringslivet, till exempel på grundval av de nationella energi- och klimatplanerna och den strategiska planen för energiteknik.